

SOCIAL- OCH MILJÖUTSKOTTETS BETÄN- KANDE

Specialistmottagningen inom gynekologi vid Ålands hälso- och sjukvård

1998-99

nr 7

HM nr 49

SAMMANFATTNING

Motionen

Ltl Anne-Helena Sjöblom m.fl. föreslår att lagtinget hemställer hos landskapsstyrelsen om att styrelsen för Ålands hälso- och sjukvård vidtar åtgärder så att kvinnor kan vända sig direkt till specialist inom gynekologi även för rutinundersökningar.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att motionen förkastas.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Utskottet anser att motionen berör viktiga frågeställningar. För att en patient skall få tid till en gynekologisk undersökning hos en specialist vid Ålands Centralsjukhus krävs en remiss. Enligt vad utskottet har erfårit skulle många kvinnor vilja ha möjlighet att beställa tid direkt till en gynekolog. Vid sjukhuset finns idag tre specialisttjänster inom gynekologi. På grund av lagstadgade ledigheter är dock inte alla i tjänst. Eftersom det råder allmän brist på utbildade gynekologer i Norden har vikarier inte kunnat anställas för att täcka frånvaron. Enligt utskottet finns det av samma orsak inte några reella möjligheter att utöka mottagningen vid gynekologiska polikliniken vid sjukhuset i den omfattning som motionärerna önskar.

Av ovanstående skäl har utskottet diskuterat andra modeller för att förbättra möjligheterna att erbjuda kvinnor hälsokontroller och provtagningar som genomförs av personal med specialutbildning för uppgiften. En klarare kompetensfördelning mellan primär- och specialistsjukvården samt en omfördelning av resurser kan ge nya lösningar. Det har bl.a. framförts att en särskild kvinnorrådgivning i anslutning till primärvården skulle kunna avlasta specialistläkarmottagningen vid sjukhuset. För närvarande finns inom primärvården en preventivmedelsrådgivning, som upprätthålls med en deltidstjänst. Rådgivningen tar emot över 2000 besök per år. Genom att utöka antalet barnmorsketjänster kan en bättre balans erhållas i förhållande till antalet gynekologtjänster. De kvinnor som önskar genomgå rutinartade hälsoundersökningar och kontroller kan i första hand tas om hand av en barnmorska med lämplig erfarenhet av kvinnosjukdomar. Detta förutsätter dock en samordning med specialistsjukvården så att de som bör undergå läkarundersökning kan få tid

hos specialistläkare med rimlig väntetid.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att motionen förkastas.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 17 mars 1998 inbegärt social- och miljöutskottets yttrande över motionen.

Utskottet har i ärendet hört landskapsläkaren Birger Sandell, överläkaren Olle Frankman och distriktshälsovårdaren Siv Palmqvist.

I ärendets avgörande behandling har deltagit ordföranden Erland, vice ordföranden Harry Eriksson, ledamöterna Beijar och Mattsson samt ersättaren Tage Boman.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget måtte förkasta hemställningsmotion nr 49/1997-98.

Mariehamn den 13 april 1999

Ordförande

Olof Erland

Sekreterare

Marine Holm-Johansson